

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

Більшість авторів за головний вважають саме індикаторний підхід. Його суть ґрунтується на порівнянні фактичних значень показників фінансової безпеки, що, як правило, визначаються на основі фінансової та бухгалтерської звітності підприємства та характеризують його фінансовий стан, з індикаторами (пороговими значеннями).

Експрес-оцінка рівня фінансової безпеки досить ефективно може здійснюватися із застосуванням графічного підходу. При його використанні нормальні значення індикаторів обмежують зону нормального рівня безпеки підприємства, критичні – зону критичного рівня, критичні плюс дельта – передкризову зону.

Індикаторний підхід є одним із найбільш поширених у практиці, адже дає змогу визначити рівень економічної безпеки загалом та за окремими функціональними складниками.

Література

1. Пралиев Ж. С. Критерии и показатели экономической безопасности предприятия. — [Электронный ресурс].— Режим доступа: http://www.rusnauka.com/21_DNIS_2009/Economics/49441.doc.htm (1.09.15).
2. Отенко, І. П. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник / укл. І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков. — Х.: Вид. ХНЕУ, 2012.— 256 с.
3. Симонов, С. Г. Оценка экономической безопасности предпринимательских структур: теоретико-методический аспект / С. Г. Симонов, Н. К. Карашаш. — [Электронный ресурс].— Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-ekonomicheskoy-bezopasnosti-predprinimatelskihstruktur-teoretiko-metodicheskiiy-aspekt> (1.09.15).

УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Криницька О.О. к.е.н., доцент

Ткачук Т.І. к.е.н., доцент

Павленко А.М. ст. викладач

**кафедра економічної теорії та фінансово-економічної безпеки
Одеська національна академія харчових технологій**

Забезпечення продовольчої безпеки - одне з найголовніших завдань держави. Ступінь досягнення продовольчої безпеки тісно пов'язаний із багатьма показниками соціальної стабільності країни. Вирішення різних соціальних проблем прямо або опосередковано залежить від стану забезпечення населення продовольством у достатній кількості та відповідної якості.

Продовольча безпека в загальному розумінні є багатофакторною системою, а досягнення продовольчої безпеки залежить від вирішення технологічних, наукових, соціально-політичних та соціально-економічних проблем. Як глобальна та

багатофакторна проблема, забезпечення населення повноцінним харчуванням, досягнення продовольчої незалежності, є результатом дії усіх цих чинників та їх співвідношення[1].

Продовольча безпека є кінцевим результатом системи виробничих, зокрема соціально-економічних відносин виробництва, розподілу, обміну та споживання продовольства. Причому система продовольчої безпеки функціонує на тих самих засадах, як і будь-яка система, але як різновид економічних систем, має свої особливості і ці особливості проявляються та реалізуються через механізм управління. Тому що, якщо системи можуть бути і такими, що самоорганізуються, то управління є свідомою суб'єктивною діяльністю людей. І це управління здійснюється через механізм. Він може бути зовнішнім по відношенню до системи, тобто екзогенним. Тоді механізм втручається в систему, порушуючи її об'єктивні взаємозв'язки. Добре, коли механізм діє через вбудовані в систему важелі, стимули, інтереси, тощо.

Таким чином, система виробничих відносин та механізм управління цією системою тісно пов'язані. Механізм – це спосіб, інструмент досягнення поставлених цілей.

Отже, система передбачає цілеспрямованість, і управління має починатися з визначення цілей на короткостроковий період і на довгострокову перспективу. А для визначення цих перспектив необхідно здійснювати прогнозування змін тих чинників, які формують продовольчу безпеку. Як зазначав видатний економіст ХХ століття М. Д. Кондратьєв: «...внаслідок такого аналізу зробити висновки про ймовірні тенденції господарства та майбутнє у межах того періоду, який нас цікавить»[2, с.100]. В той же час необхідно «...з'ясування питання про можливі засоби нашого впливу на майбутнє... та про можливий вплив наших заходів на хід розвитку дійсності...» [2, с. 101].

Тим не менш, у нас не тільки не визначаються тенденції розвитку складових продовольчої безпеки, але й не наголошуються стратегічні та тактичні цілі. Зокрема, навряд чи буде перебільшенням стверджувати, що хтось враховує вплив на продовольчу безпеку таких загроз, як кліматичні зміни чи епідемія коронавірусу. Взагалі складається враження, що вирішення продовольчої проблеми в нашій країні здійснюється шляхом витискання частини українського населення, яке виїздить на заробітки у інші країни.

Комплексний підхід до вирішення продовольчої проблеми передбачає управління виробництвом, розподілом, обміном та споживанням продовольства. На нашу думку виробництво не може обмежуватися тільки обсягами сільськогосподарської продукції, а має враховувати внесок у продовольчу безпеку переробної промисловості, системи зберігання. На їх розвиток, у свою чергу впливає цінова, митна, бюджетно-податкова політика держави. Але керувати продовольчою безпекою треба починати ще до виробництва. Рушійним моментом виробництва виступають потреби. І управління продовольчою безпекою має починатися з аналізу потреб, їх формування. Вплив на обсяг та структуру потреб можуть здійснювати

держава, підприємства, наукові установи та громадські організації, засоби масової інформації. Саме формування здійснюється шляхом реклами, просвітницької діяльності, пропаганди здорового способу життя, формування структури доходів населення, маючи на увазі, що потреби поділяються на ідеальні, дійсні, платоспроможні, раціональні тощо.

Що стосується розподілу, то це не тільки розподіл продовольства, але й розподіл ресурсів, капіталів, субсидій, доходів. Розподіл у системі продовольчої безпеки це також і раціональне розміщення продуктивних сил, рівень цін та рівень заробітної плати, структура населення. Сфера споживання продовольчої продукції включає такі визначаючі чинники, як розробка раціональних норм споживання, прожитковий мінімум, індекс споживчих цін, рівень монополізації, якість продукції, обсяги імпорту та експорту, а також розвиток інфраструктури: зберігання і переробка, стан шляхів, мережа роздрібної торгівлі, розвиток оптової торгівлі. Отже така комплексна програма має містити складові елементи, які є підсистемами:

- ресурси (земля, клімат, зонування території, засоби виробництва);
- сільськогосподарське виробництво;
- переробка сільськогосподарської сировини;
- зберігання аграрної та харчової продукції;
- кадрове забезпечення;
- правове забезпечення;
- реалізація сільськогосподарської та продовольчої продукції;
- система потреб;
- фінансове забезпечення та науково-технічне забезпечення.

Таким чином здійснення управління такою комплексною системою продовольчої безпеки потребує значних зусиль з боку державних органів влади із залученням спеціалістів у цих сферах та науковців.

Література

1. Стежко Н. В. Продовольча проблема в умовах глобалізації: монографія. Кіровоград: ТОВ «Поліграфсервіс», 2014, 356 с.
2. Кондратьев Н.Д. Проблемы экономической динамики. Москва: Экономика, 1989, 526с.

ТОРГОВІ МАРКИ ТА СПОРТИВНИЙ БРЕНДИНГ

**Дружкова І. С., к.і.н., доцент кафедри соціології, філософії та права
Одеська національна академія харчових технологій.**

Організація спортивного заходу складний та дорогий процес. Використання торговельних марок дозволяє бізнесу покращувати свою репутацію та виокремлювати себе від конкурентів на ринку, може принести значні потоки доходу для покриття витрат на організацію цих заходів. Торгова марка – це знак, який здатний вирізняти

17	КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТОМ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ	42
	Савченко Т.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
18	ПЛАНУВАННЯ ДІЛОВОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МЕРЕЖІ	46
	Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
19	УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ	48
	Басюркіна Н.Й., д.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
20	СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТУ	51
	Лашутіна В.О., НУ «Одеська морська академія», м. Одеса	
21	РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ ПЕРСОНАЛУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ	54
	Руммо В.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
22	ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНАКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ	56
	Работін Ю.А., к.е.н., ст. викладач, Неустроєв Ю.Г., к.е.н., доцент, Сіпаренко Р.О., ОНАХТ, м. Одеса	
23	ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	60
	д.е.н., проф., голов. н.с. Андрєєва Н.М., к.е.н., н.с. Тютюнник Г.О. Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса	
24	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В АСПЕКТІ СКОРОЧЕННЯ ВІДТОКУ КАПІТАЛУ	64
	Лайко О.І., д.е.н., с.н.с., Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса	
25	МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ЯК РЕГУЛЯТОРИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	67
	Талпа В.П., Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса	
26	ВПЛИВ ФАКТОРІВ НА УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	70
	Немченко Г.В., аспірант, асистент, ОНАХТ, м. Одеса	
27	БЕЗПЕКА СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ ТА СОЦІАЛЬНО - ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА	71
	Рогатіна Л.П., д.е.н., доцент, Неустроєв Ю.Г., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
28	ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	74
	Андрющенко Є.Г., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	
29	РОЛЬ ПОЗИКОВИХ КОШТІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	76
	Суханова К.Є., студентка, ОНАХТ, м. Одеса	
30	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНДИКАТОРНОГО ПІДХОДУ ОЦІНКИ РІВНЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	82
	Згадова Н.С., к.е.н., доцент, ОНАХТ, Кравченко Ю.І., магістрант, ОДАУ, м. Одеса	
31	УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	86
	Криницька О.О., к.е.н., доцент, Ткачук Т.І., к.е.н., доцент, Павленко А.М., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	
32	ТОРГОВІ МАРКИ ТА СПОРТИВНИЙ БРЕНДИНГ	87
	Дружкова І.С., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
33	РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ НАПОЇВ ЗБАГАЧЕНИХ ОБЛПІХОВИМ ЕКСТРАКТОМ	91
	Тележенко Л.М., д.т.н., професор, Самочернова Є.О., магістрант, Чебан М.М. аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	